

4. 12. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o obchodních korporacích - společnická práva

Od 1. 1. 2021 bude účinný zákon č. [33/2020](#) Sb. (dále jen „Novela“), který novelizuje zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech, v platném znění (dále jen „zákon o obchodních korporacích“ nebo „ZOK“). Jednou z oblastí, která bude Novelou dotčena, je uplatňování práv společníků a akcionářů na valných hromadách obchodních korporací.

Platnost usnesení přijatých valnou hromadou a jejich napadání

Aby mohl společník či akcionář (pro účely článku budou společníci a akcionáři souhrnně označováni jako „**společníci**“) namítat neplatnost usnesení valné hromady, musí zpravidla proti usnesení valné hromady podat protest. Podle stávající úpravy nebylo zřejmé, zdali je společník povinen protest odůvodnit. Dále bylo nejasné, jestli výjimka z omezení práva namítat neplatnost usnesení valné hromady pro společníky nepřítomné na valné hromadě otevírá možnost, aby namítali neplatnost z jakéhokoliv důvodu. Obě tyto otázky byly vyřešeny judikaturou [\[1\]](#), kterou Novela reflektuje.

Nově musí být protest odůvodněný. Cílem této změny není klást při odůvodnění na společníky přehnané požadavky, postačí výstižný a stručný popis okolností, na základě kterých společník považuje usnesení valné hromady za neplatné (např. valná hromada nebyla usnášeníschopná). Nově nemusí společník žádat, aby byl protest obsažen v zápise z valné hromady; zapisovatel jej musí do zápisu uvést bez dalšího. Pokud by tato skutečnost nebyla v zápise uvedena, mohl by společník namítat neplatnost usnesení valné hromady i bez uvedení protestu v zápise. Doporučujeme však zajistit si pro takový případ důkazy, např. svědeckou výpověď některého z dalších účastníků valné hromady.

Právo namítat neplatnost usnesení valné hromady společníkovi zůstává, pokud protest nemohl podat ze závažného důvodu. Může se jednat o situaci, kdy nebyl společník na valnou hromadu vůbec pozván. Novela dále umožňuje, aby společníci ve společenské smlouvě vyloučili povinnost vznášet protest. Pokud se tak stane, mohou společníci namítat neplatnost usnesení valné hromady, aniž by museli podat protest.

Třetí osoby na valných hromadách

Současná právní úprava neumožňuje, aby se společníky byla přítomna další osoba, ledaže je taková možnost vyhrazena ve společenské smlouvě nebo jí *ad hoc* připustí usnesením valná hromada. [\[2\]](#) Nově budou mít společníci možnost, aby je na valnou hromadu doprovázela jimi určená osoba, pokud nebude společenskou smlouvou nebo stanovami tato možnost upravena odlišně, ať už zcela vyloučena či jinak modifikována. U společností s ručením omezeným, které vznikly před 1. 1. 2021 a jejichž společenské smlouvy přítomnost dalších osob na valných hromadách neupravují, bude nové znění zákona platit až od 1. 1. 2023, aby tyto společnosti získaly dostatek času případné úpravy společenských smluv.

Podle Novely je osoba účastnící se valné hromady se společníkem zavázána alespoň ke stejné mlčenlivosti jako společník. Tuto mlčenlivost lze zajistit např. dohodou mezi společníkem a danou osobou, případně se společností samotnou. Pokud by se jednalo o osobu vázanou mlčenlivostí *ex*

lege, bude dostačující prokázat, že se o takovou osobu jedná. Může jí být například daňový poradce nebo advokát.

Hlasovací právo, podávání návrhů a protinávrhů

Novelou dochází ke změnám v hlasovacích právech. Nově bude výslovně umožněno vytvářet podíly bez hlasovacích práv. Ve společnosti musí být vždy alespoň jeden podíl, s nímž je hlasovací právo spojeno. U akciových společností bude rovněž výslovně umožněno vydání akcií bez hlasovacích práv s podmínkou, že jejich objem nepřesáhne 90 % základního kapitálu společnosti. V případě rozhodnutí o změně druhu akcií na akcie, se kterými není spojeno hlasovací právo, podléhá takové rozhodnutí souhlasu všech dotčených akcionářů. Akciím, s nimiž není spojeno právo na podíl na zisku ani právo na podíl na likvidačním zůstatku, však hlasovací právo být odebráno nemůže.

Novela dále zavádí možnost omezit hlasovací právo společníka z důležitých důvodů uvedených ve společenské smlouvě. Tato změna navazuje na možnost vydání podílů bez hlasovacího práva. Může se jednat například o situaci, kdy se bude hlasovat o přijetí usnesení o souhlasu s převodem podílu daného společníka. Obdobně je možné vymezit omezení hlasovacího práva akcionářů ve stanovách akciové společnosti. Novela navíc rozšiřuje v určitých případech omezení výkonu hlasovacích práv u společníků s.r.o. také na společníky, kteří jednají ve shodě se společníkem, jenž nemůže vykonávat hlasovací právo.[\[3\]](#)

Společníci, kteří se nezúčastní valné hromady, již nebudou po účinnosti Novelu moci dodatečně vykonávat své hlasovací právo, ledaže si společníci ujednají ve společenské smlouvě odchýlnou úpravu. Doposud mohli společníci, kteří nebyli na valné hromadě přítomni, dodatečně písemně vykonat své hlasovací právo do 7 dnů ode dne konání valné hromady. Byli tak oproti ostatním společníkům zvýhodněni, navíc činilo toto ustanovení v praxi značné problémy.[\[4\]](#) Nově budou mít ze zákona společníci pouze možnost projevit souhlas s rozhodnutím valné hromady ohledně změn společenské smlouvy, kterými se bude zasahovat do jejich práv nebo povinností.

Dle stávající úpravy podávali akcionáři návrhy a protinávrhy před konáním valné hromady. Komplikovaná a dosti nepřehledná úprava byla terčem kritiky, Novela tak úpravu zjednodušila. Byl vypuštěn druhý odstavec § 362 ZOK, čímž bylo vyjasněno, že návrhy a protinávrhy mohou akcionáři vznášet i během samotné valné hromady, nikoli pouze předem. (Proti)návrhy nemusí být nově odůvodněny, nicméně tímto může samotný akcionář snížit šanci na jejich přijetí.

Závěr

Novela zavádí významné změny v oblasti uplatňování společnických práv. Patrně největší změny se týkají hlasovacích práv, nově je explicitně umožněno vytvářet podíly bez hlasovacích práv, dává možnost vymezit ve společenských smlouvách a stanovách důvody, na základě kterých nemůže společník hlasovat a odebírá právo společníkům, kteří se neúčastní valné hromady, dodatečně hlasovat. Další změny se týkají zejména účasti třetích osob na valných hromadách a vznášení (proti)návrhů. Celkově si zákonodárce od Novelu slibuje zjednodušení, zapracování některých judikaturních závěrů a odstranění nadbytečných ustanovení.

Mgr. Dominik Beran,
koncipient

GT LEGAL
straight solutions

GT Legal, advokátní kancelář, s.r.o

Muchova 240/6
160 00 Prague 6

Tel.: +420 224 813 299
e-mail: office@gt-legal.com

[1] První nejasnost byla soudem vyřešena v usneseních Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 787/2018 a 27 Cdo 2363/2019, druhá pak v usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 787/2018.

[2] Tento závěr byl soudy dovozen za účinnosti obchodního zákoníku a prosazoval se i po účinnosti ZOK z důvodu absence odlišné úpravy.

[3] Jedná se například o situaci, kdy se hlasuje o nepeněžitém vkladu společníka, případně o vyloučení společníka nebo o podání návrhu na jeho vyloučení soudem. U společníků jednajících s tímto společníkem ve shodě lze očekávat, že by hlasoval v jeho prospěch.

[4] Dodatečně hlasující společník se považoval za přítomného na zasedání valné hromady. Jeho pozdním hlasováním tak mohl ovlivnit např. usnášeníschopnost valné hromady či potřebnou většinu hlasu pro přijetí usnesení.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)

- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)